

HORACE WALPOLE

OTRANTO
ŞATOSU

Çeviri: ZEYNEP BİLGE

HORACE WALPOLE

OTRANTO
ŞATOSU

The Castle of Otranto, Horace Walpole

© 2011, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2011

3. basım: Şubat 2018, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 500 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Seçkin Selvi

Kapak uygulama: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 31900

ISBN 978-975-07-1394-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750713941

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

HORACE WALPOLE
OTRANTO
ŞATOSU

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Zeynep Bilge

HORACE WALPOLE, İngiliz yazar ve sanat yapıtları koleksiyoncusu 1717 yılında İngiltere Başbakanı Sir Robert Walpole'un oğlu olarak dünyaya geldi. Orford Kontu unvanını taşıyan Walpole, gotik edebiyat türünün ilk örneği olarak kabul edilen *Otranto Şatosu* adlı yapıtıyla ün yaptı. *Otranto Şatosu*'nun (1765) yanı sıra sanat tarihine önemli bir katkı olan dört ciltlik *Some Anecdotes of Painting in England* (1762; İngiliz Resim Sanatıyla İlgili Notlar), *The Mysterious Mother* (1768; Esrarengiz Anne), *Historic Doubts on the Life and Reign of King Richard III* (1768; Kral III. Richard'ın Yaşamı ve Saltanatıyla İlgili Tarihsel Kuşku-lar), *A Description of the Villa of Mr. Horace Walpole* (1784; Mr. Horace Walpole'un Villasının Tasviri), *Hieroglyphic Tales* (1785; Hiyeroglif Gibi Masallar) adlı kitaplar yazdı. Ölümünden sonra 42 cilt olarak yayınlanan 3 binden fazla mektubu, döneminin olaylarına, törelerine ve beğenisine ışık tutmaları bakımından önemlidir. 1797'de öldü.

ZEYNEP BİLGE, 1977 yılında İstanbul'da doğdu. Lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamladığı İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda görev yapmaktadır. Çalışma alanları İngiliz tiyatrosu ve gotik yazın olan, bugüne kadar çeşitli kısa öykü çevirileri yayımlanan F. Zeynep Bilge, Georges Duby ve Michelle Perrot tarafından derlenen *Kadınların Tarihi*'nin beş ciltlik serisini yayına hazırlayan ekipte yer almıştır.

I

Otranto Prensi Manfred'in bir oğlu, bir kızı vardı: On sekiz yaşında, güzeller güzeli bir bakire olan kızının adı Matilda'ydı. Oğlu Conrad, Matilda'dan üç yaş küçük, dikkate değer bir özelliği olmayan, sağlıksız ve umut vaat etmeyen bir gençti; yine de, Matilda'ya en ufak sevgi belirtisi göstermeyen babasının gözbebeği Conrad'dı. Manfred, oğlunun Vicenza Markisi'nin kızı Isabella ile evlenmesi için anlaşma yapmıştı; Conrad'ın sağlığı elverir vermez düğün töreninin yapılabilmesi için Isabella çoktan vasileri tarafından Manfred'in ellerine teslim edilmişti. Manfred'in bu tören için ne kadar sabırsızlandığı, ailesinin ve komşularının dikkatini çekmişti. Prens'in sert yaradılışını bilen ailesi, bu aceleciliğe yönelik kuşklarını dile getirmeye cesaret edemiyordu. Cana yakın bir hanımefendi olan karısı Hippolita, gençliğini ve daha da önemlisi hastalıklarını göz önüne alarak tek oğullarının bu kadar erken evlenmesinin tehlikelerini dile getirmeye cüret etmiş, ama Prens'e sadece tek bir vâris veren verimsizliğinin yüzüne vurulmasından başka yanıt alamamıştı. Kiracıları ve tebaası, konuşmalarında daha az dikkatliydi. Bu evliliğin böylesine aceleye getirilmesinin nedenini Prens'in kadim bir kehanetin gerçekleşmesinden korkmasına bağlıyorlardı; kehanetin şu-

nu dile getirdiği iddia ediliyordu: “Asıl sahibi orada yaşamayacak kadar büyüdüğünde, Otranto Şatosu ve Lordluğu mevcut ailenin elinden çıkacak.” Bu kehanetten bir anlam çıkartmak oldukça zordu; dahası, bu kehanetin söz konusu evlilikle ne ilgisi olduğunu anlamak daha da zordu. Yine de bu gizemler ya da çelişkiler, halkın, inançlarına bağlılığını azaltmıyordu.

Genç Conrad’ın düğününün, doğum gününde yapılmasına karar verilmişti. Topluluk, şatonun şapelinde toplanmıştı, ama kutsal törenin başlaması için her şeyin hazır olmasına rağmen Conrad ortalarda yoktu. En ufak gecikmeye bile dayanamayan ve oğlunun, odasına çekildiğini fark etmemiş olan Prens, hizmetkârlardan birini genç Prens’i çağırması için gönderdi. Hizmetkâr henüz Conrad’ın odasına giden avludan geçecek kadar bile uzaklaşmamıştı ki nefes nefese geri döndü; delirmiş gibiydi, bakışları sabitti ve ağzından köpükler saçıyordu. Hiçbir şey söylemiyor, avluyu işaret ediyordu. Topluluk dehşet ve şaşkınlık içinde olduğu yerde kalmıştı. Konunun ne olduğunu anlamayan, ama oğlu için kaygılanan Prenses Hippolita baygınlık geçirdi.

Kaygılanmaktan çok düğün töreninin gecikmesine ve hizmetçisinin aptallığına kızan Manfred, emir verircesine neler olup bittiğini sordu. Hizmetkâr cevap vermiyor, hâlâ parmağıyla avluyu işaret ediyordu; en sonunda, peş peşe sorulan soruların ardından, “Ah! Miğfer! Miğfer!” diye bağırdı. Bu arada topluluğun bir kısmı, birbirine karışmış çığlıkların, korku ve şaşkınlık dolu seslerin geldiği avluya akın etmişti. Oğlunu göremediği için telaşlanmaya başlayan Manfred, bu karmaşanın nedenini şahsen öğrenmek için dışarı çıktı. Matilda annesine yardım etmek üzere içeride kaldı; Isabella da hem Matilda’yla aynı nedenden hem de aslında çok az ilgi duyduğu damada sabırsızlıkla yaklaşmak istemediğinden şapelde kaldı.

Manfred'in gözüne çarpan ilk şey, bir grup hizmetkârının kara tüylerden oluşan dağ gibi bir yığını kaldırmaya çabaladıklarıydı. Manfred gözlerine inanamadan izlemeye devam etti. "Ne yapıyorsunuz?" diye haykırdı öfkeyle, "Oğlum nerede?"

Bir yığın ses cevap verdi:

"Ah, efendim! Prens! Prens! Miğfer! Miğfer!"

Manfred, bu acı dolu sesler karşısında şaşkına dönüp, ne olduğunu tam bilemediği bir şeyden korkarak telaşla ilerledi. Fakat karşısındaki manzara bir baba için ne dayanılmaz bir görüntüydü! Çocuğunun parçalara ayrıldığını ve bir insan için yapılmış herhangi bir zırhlı başlığın en az yüz katı büyüklüğünde ve bu büyüklüğüyle orantılı miktarda siyah kuş tüyüyle kaplanmış devasa bir miğferin altında adeta gömülü olduğunu gördü.

Manzaranın korkunçluğu, bu bahtsızlığın nasıl meydana geldiğinin kimse tarafından bilinmeyişi ve en önemlisi, gözünün önündeki bu olağandışı durumun kendisi, Prens'in neredeyse küçükdilini yutmasına neden olmuştu. Ama suskunluğu, kederin neden olabileceğinden bile uzun sürdü. Gözlerini, hayal olmasını boşu boşuna dileği görüntünün üzerine dikti; kaybından çok, buna neden olan heybetli nesne üzerine düşüncelere dalmış gibiydi. Ölümcül miğfere dokundu, onu inceledi; genç Prens'in kanlar içindeki ezilmiş kalıntıları bile Manfred'in gözlerini, önündeki felaket habercisinden almasına yetmiyordu. Manfred'in genç Conrad'a özel düşkünlüğünü bilenler, Prenslerinin duygusuzluğuna, olağandışı miğfer karşısında duydukları dehşet kadar büyük şaşkınlıkla yaklaştılar. Manfred'den en ufak bir emir almaksızın, şekli bozulmuş cesedi salona taşıdılar. Manfred, şapelde kalmış hanımefendilere de incelikle yaklaşıyor değildi. Tersine, mutsuz prenseslere, yani eşi ve kızına değinmeksizin ağızından çıkan ilk sözler, "Lady Isabella'yla ilgilenin," oldu.

Bu emrin kesinlikle kimi kastettiğini kestiremeyen hizmetkârlar, hanımefendilerine düşkünlüklerinin etkisiyle, özellikle kastedilenin Hippolita'nın durumu olduğunu düşünüp onun yardımına koştular. Yaşayan birinden çok ölüyü andıran ve oğlunun ölümü dışında, duyduğu tuhaf olayların tümüne kayıtsız kalan Hippolita'yı odasına taşıdılar. Annesine çok düşkün olan Matilda, kendi üzüntü ve şaşkınlığını bastırmış, kederden sarsılmış annesine yardımcı olmaktan ve onu avutmaktan başka hiçbir şey düşünemez olmuştu. Hippolita'nın, öz kızımıymış gibi davrandığı ve bu sevecenliğe eşit derecede saygı ve sevgiyle karşılık veren Isabella da, Prenses'e daha az özen gösteriyor değildi; aynı zamanda, oldukça sıcak dostane duygular beslediği Matilda'nın acısının getirdiği yükü paylaşmak ve hafifletmek için de çabalıyordu. Fakat kendi durumunu da düşünmeden edemiyordu. Genç Conrad'ın ölümü üzerine acıma dışında hiçbir şey hissetmiyordu; ona çok az mutluluk vaat eden bu evlilikten, kaderinde yazılı olan damattan ya da kendisini büyük hoşgörüyü ayrı tutsa da, böylesi hoş birer prenses olan Hippolita ve Matilda'ya nedensizce sert yaklaşarak zihninde korku dolu bir iz bırakan Manfred'in sert yaradılışından kurtulduğu için üzgün değildi.

Genç hanımefendiler perişan durumdaki anneyi yatağına taşırlarken, Manfred uğursuz miğfere gözünü dikmiş, olayın tuhaflığı nedeniyle etrafında toplanmakta olan kalabalığa aldırış etmeden öylece avluda duruyordu. Ağzından çıkan tek tük sözler yalnızca olayın araştırılmasına yönelikti: Bu şeyin nereden gelmiş olabileceğine dair kimsenin bilgisi var mıydı? Kimsenin verebileceği en ufak bilgi yoktu. Ancak tek ilgilenenin Manfred olduğu bu soru, kısa süre içinde, yıkımın benzersiz doğasına eşdeğerlikte saçma ve olasılık dışı varsayımlarda bulunan

izleyicilerin geri kalanının da yegâne ilgi odağı oldu. İzleyicilerin anlamsız tahminleri arasında, komşu bir köyden kulağına bir söylenti çarpan genç bir köylü, mucizevi miğferin, eski prenslerinden İyi Yürekli Alfonso'nun¹ St. Nicholas Kilisesi'ndeki siyah mermer heykelindeki tıpatıp benzediğini iddia etti.

"Hain! Ne diyorsun sen?" diye bağırды Manfred, öfke nöbetiyle dalgınlığından kurtulup genç adamın yakasına yapışarak, "Böyle bir ihaneti dile getirmeye nasıl cüret edersin? Bunu canınla ödeyeceksin," dedi.

Prens'in öfkесinin nedenini de o âna kadar gördükleri şeylerin nedenini kavrayamadıkları gibi anlamakta güçlük çeken seyirciler, bu yeni durumu nasıl çözümleneceklerini bilemez haldeydiler. Prens'i nasıl bu denli kızdırdığını anlayamayan genç köylü daha da şaşkıındı. Yine de nezaket ve alçakgönüllülük karışımı bir tavırla kendini Manfred'in ellerinden kurtardı ve korkudan çok masumiyet göstergesi bir saygıyla önünde eğilerek suçunun ne olduğunu sordu. Manfred, genç adamın boyun eğişiyle yatışacağına, terbiyeli biçimde sergilenmiş olmasına rağmen, elinden kurtulmasına neden olan gücü karşısında daha da öfkelenerek adamlarına onu yakalamalarını emretti; eğer düğüne davet etmiş olduğu arkadaşları tarafından engellenmeseydi köylü çoktan Prens'in adamlarının ellerinde hançerlenmiş olacaktı.

Bu kavga sürerken, olaya tanık olan halktan bazı izleyiciler şatonun yakınında yer alan görkemli kiliseye gitmişlerdi ve ağızları bir karış açık dönüp Alfonso'nun heykeline ait miğferin kaybolduğunu haber verdiler. Manfred bu haber karşısında büsbütün çılgına döndü ve adeta içindeki fırtınayı boşaltacak bir yer ararcasına,

1. Alfonso IV, (1299-1336) Aragon kralı.

“Hain! Canavar! Büyücü! Oğlumu katleden sensin!” diye bağırarak bir kez daha genç köylünün üzerine yürüdü.

Afallamış haldeki akıl yürütme yetilerini yönlendirebilecekleri, kapasiteleri dahilinde bir hedef arayışı içinde olan kalabalık, eskiden kilisede bulunan mermer miğferle şimdi gözlerinin önünde duran çelik miğferin boyutlarındaki büyük orantısızlığı ve yirmi yaşında bile görünmeyen gencin şaşılacak derecede ağır bir zırhı elleleriyle kaldıramayacağını hiç düşünmeden lafı Prenslerinin ağzından alıp sözlerini yankılandırıdılar:

“Evet, evet! İşte o! İşte o! Miğferi, İyi Yürekli Alfonso'nun mezarından çaldı ve genç prensin beynini onunla paramparça etti.”

Bu haykırışların saçmalığı Manfred'i kendine getirdi. Fakat ya söz konusu iki miğfer arasındaki benzerliğin farkına vararak kilisedekinin yok olduğunu ortaya çıkaran köylüye kızmış ya da olası bir yeni söylentiye böylesine küstahça dile getirilmiş bir varsayımın altında gizlemek istemiş olacak ki, ciddi bir ifadeyle, genç adamın kesinlikle büyücü olduğunu ve kilise soruşturmayı devralana kadar ortaya çıkardıkları büyücüyü alıkoyacağını söyleyerek hizmetkârlarına miğferi olduğu yerden kaldırmalarını ve genç adamı altına yerleştirmelerini emredip, büyücüyü miğferin altında hapis tutacağını açıkladı ve genç adamın miğferin altında yiyecek verilmeden tutulacağını, şeytani hünerlerinin ona gerekli şeyleri tedarik edebileceğini ekledi.

Gencin bu akıl almaz hükme karşı koyması boşunaydı. Manfred'in dostlarının onu bu zalim ve gerekçesiz kardan döndürmeye çalışması boşunaydı. Çoğunluk, efendilerinin kararından etkilenmişti ve büyücü, saldırdığı aracın ta kendisiyle cezalandırılacağı için bu karar onların mantığına göre büyük adalet göstergesiydi; ayrıca, şeytani becerileri sayesinde kendine kolaylıkla yiyecek sağlayabi-

leceğine inandıkları için gencin açlıktan ölme olasılığına ilişkin en ufak vicdan azabı duymuyorlardı.

Böylelikle Manfred, emirlerine neredeyse neşeyle uyulduğunu gördü ve mahkûma yemek verilmesine engel olması için bir gardiyana talimat verdikten sonra dostlarıyla hizmetkârlarının huzurundan ayrılmalarına izin verdi ve sadece ev halkının içeride kalmasını uygun görüp şatonun kapılarını kilitledikten sonra odasına çekildi.

Bu sırada, üzüntüsü arasında sıklıkla efendisinden haber almaya çalışan, kocasıyla ilgilenmeleri için hizmetkârlarını gönderen ve en sonunda Matilda'dan babasını ziyaret etmesi ve avutması için yanından ayrılmasını isteyen Hippolita'yı, genç hanımefendilerin ilgi ve çabaları kendine getirmişti. Manfred'e sevgi göstermesini gerektiren bu görevi yerine getirmek istemeyen Matilda, babasının katılığı karşısında titremesine rağmen, kibarca Isabella'ya emanet ettiği Hippolita'nın emirlerine uydu ve babasının hizmetkârlarıyla konuşup Manfred'in odasına çekildiğini ve kimsenin yanına yaklaşmaması için kesin talimat verdiğini öğrendi. Erkek kardeşinin ölümü yüzünden babasının içine kapandığı sonucuna vararak ve hayatta kalan tek çocuğunu görmesinin gözyaşlarını tazelemesinden çekinerek matemini bölüp bölmeme konusunda kararsız kaldı; yine de annesinin emirlerinin etkisiyle babasına ilişkin kaygıları, daha önce hiç işlemediği bir suç konusunda, yani Manfred'in vermiş olduğu emirlere karşı çıkmaya cüret etme konusunda, Matilda'yı yüreklendirdi. Yaradılışına bağlı çekingenliği, Manfred'in kapısında birkaç dakika durmasına neden oldu. Prens'in düzensiz adımlarla odasında bir aşağı bir yukarı yürüdüğünü duyuyordu; babasının bu ruh hali kaygılarını daha da artırıyordu. Tam içeri girmek için izin isteyecekti ki, Manfred ansızın odasının kapısını açtı; kafasının karışıklığının yanı sıra hava da alacakaranlık olduğu için karşı-

sındaki kişiyi tanımadı ve kim olduğunu sordu. Matilda titreyerek, “Sevgili babacığım, benim, kızınız,” diye cevap verdi.

Manfred, telaşla geriye doğru adım atarak, “Defol! Kız evlat istemiyorum!” diye haykırdı ve hızla arkasını dönerek kapıyı dehşete düşmüş Matilda’nın suratına kapattı.

Matilda babasının öfkesini, onu ikinci kez rahatsız etmeyecek kadar iyi biliyordu. Böylesi acı bir karşılaşmanın şaşkınlığını üzerinden biraz atar atmaz, onu Manfred’in sağlığı ve bu acıya nasıl katlandığı konusunda kaygı içinde sorguya çeken Hippolita’ya bir darbe daha indirmemek için gözyaşlarını sildi. Annesini, Manfred’in iyi olduğu ve başına gelen yıkımı erkeklere özgü meta-netle karşıladığı konusunda ikna etti.

Hippolita, “Peki onu görmeme izin vermeyecek mi?” diye sordu kederle. “Gözyaşlarımın gözyaşlarına karışmasına ve bir annenin acılarını efendisinin göğsüne akıtmasına izin vermeyecek mi? Yoksa beni kandırıyor musun Matilda? Manfred’in, oğluna ne denli düşkün olduğunu biliyorum. Bu darbe ona çok mu ağır geldi? Onun ağırlığı altında ezildi mi? Cevap vermiyorsun. Eyvah! En kötüsünden korkuyorum! Hizmetçiler! Ayağa kaldırın beni; efendimi, efendimi göreceğim! Beni hemen onun yanına götürün; benim için çocuklarımdan bile değerli.”

Matilda, Isabella’ya Hippolita’nın ayağa kalkmasına engel olması için işaret etti; Manfred’in hizmetkârı gelip de Isabella’ya efendisinin onunla konuşmak istediğini söylediği sırada, bu iki tatlı genç hanımefendi Prenses’i durdurmak ve yatıştırarak için incelikle güçlerini kullanıyorlardı.

“Benimle mi!” diye bağırdı Isabella.

Hippolita, kocasından gelen haberle rahatlayarak “Git,” dedi. “Manfred, kendi ailesini görmeye dayanamı-

yor. Senin bizim kadar perişan olmadığını düşünüyor ve üzüntümün neden olacağı sarsıntıdan çekiniyor. Onu avut sevgili Isabella ve onun kederini artırmaktansa kendiminkini bastırmayı yeğlediğimi söyle.”

Akşam olmuştu; Isabella’ya yol gösteren hizmetkâr önden yürürken meşale taşıyordu. Huzuruna vardıklarında Manfred resimli salonda sabırsızca yürüyüp duruyordu; yerinden fırlayıp ivedilikle, “O ışığı al burdan ve çekil,” dedi. Ardından kapıyı çabucak kapatıp kendini duvara dayalı bir kanepeye bıraktı ve Isabella’dan yanına oturmasını istedi. Isabella titreyerek bu isteği yerine getirdi. Manfred, “Sizi çağırttım hanımefendi,” dedi ve kafası çok karışıkmiş gibi görünerek sustu. “Tanrım! Evet, sizi çok önemli bir konu için çağırttım,” diyerek kaldığı yerden devam etti. “Gözyaşlarınızı silin, genç hanımefendi. Nişanlınızı kaybettiniz. Evet, acımasız yazgı! Ben de soyumun ümidini yitirdim! Fakat Conrad güzelliğinize layık değildi.”

“Ama nasıl olur efendim!” dedi Isabella, “Gerektiği kadar kaygı duymadığımdan kuşkulandırmıyorsunuzdur herhalde? Görevim ve duygularım her zaman...”

“Conrad’ı daha fazla düşünmeyin,” diye sözünü kes-ti Manfred, “hastalıklı ve zayıf bir çocuktü ve belki de Tanrı, evimin şerefini böylesi kırılğan bir temele bırakamayacağım için onu elimden aldı. Manfred soyu büyük güç gerektiriyor. O çocuğa olan aptalca düşkünlüğüm sağduyumu köreltti, ama böylesi daha iyi. Birkaç yıl içinde Conrad’ın ölümüne sevinmek için nedenim olacağını umuyorum.”

Isabella’nın şaşkınlığını tarif etmek için sözcükler yetersiz kalır. Önce, kederden Manfred’in aklının karışmış olmasından korktu. Aklına gelen bir sonraki fikir, bu tuhaf sohbetin onu tuzağa düşürmek için tasarlanmış olduğuydu. Manfred’in, oğluna karşı ilgisizliğini fark et-

tiğinden korktu: Bu düşünce sonucunda, “Yüce efendim, duyarlılığımdan kuşkulanmayınız; kalbim bu evlilikte elime eşlik edecekti. Conrad tüm ilğimden faydalanacaktı; yazgı beni ne yöne sürüklerse sürüklesin, anısını her zaman yaşatacağım ve siz majesteleriyle erdemli Hippolita’yı ebeveynlerim olarak göreceğim.”

Manfred, “Hippolita’ya lanet olsun!” diye bağırdı, “Siz de benim gibi, şu andan itibaren onu unutun. Kısacası, hanımefendi, cazibenizi hak etmeyen bir kocadan oldunuz: Cazibeniz artık daha verimli kullanılabilir. Hasta bir çocuk yerine güzel yönlerinizin değerini nasıl bileceğinin farkında olan ve sayısız çocuk bekleyen, hayatının en verimli dönemini yaşayan bir kocaya sahip olacaksınız.”

“Ah! Efendim!” dedi Isabella, “Aklım, ailenizin başına henüz gelmiş olan bu yıkımla öylesine meşgul ki başka bir evlilik düşünmem olanaksız. Eğer babam geri döner ve böyle yapmamı arzu ederse, oğlunuzla evlenmeyi kabul ettiğim gibi kendisine yine itaat ederim. Ancak babam geri gelene kadar konuksever çatınızın altında kalmama ve bu kederli saatleri sizin, Hippolita’nın ve Matilda’nın acısını hafifleterek geçirmeme izin verin.”

“Daha önce de,” dedi Manfred kızgın biçimde, “o kadının adını ağzınıza almamanızı rica etmiştim; şu andan itibaren sizin için de benim için olduğu gibi bir yabancı olmalı. Kısacası, Isabella, size oğlumu veremediğime göre kendimi sunuyorum.”

“Tanrım!” diye haykırdı Isabella kendine gelerek, “Neler duyuyorum! Siz, efendim! Siz! Kayınpederim! Conrad’ın babası! Erdemli ve hassas Hippolita’nın kocası!”

“Size daha önce de söyledim,” dedi Manfred amirane bir tavırla, “Hippolita artık karım değil; şu andan itibaren onu boşuyorum. Verimsizliğiyle beni çok uzun zamandır lanetliyor. Yazgım erkek çocuk sahibi olmama

bağlı ve inanıyorum ki bu gece, umutlarım için yeni bir başlangıç vaat ediyor.”

Bu sözler üzerine, korku ve dehşetten yarı ölü gibi duran Isabella'nın buz gibi elini kaptı. Isabella çılgılık attı ve aceleyle Manfred'den uzaklaştı. Manfred onun peşinden gitmek üzere ayağa kalktı; o sırada, yükselmiş olan ay karşı pencereden parıldadı ve pencerelerin hizasına kadar yükselen, hışırtı benzeri derinden gelen bir sesin eşliğinde şiddetli biçimde ileri geri sallanan ölümcül miğferin tüylerini Manfred'in gözlerinin önüne serdi. Durumdan cesaret alan ve şu âna kadar hiçbir şeyden, Manfred'in sözlerinin amacı kadar korkmamış olan Isabella, “Bakın, efendim! Tanrı bile bu dine aykırı amacınıza karşı olduğunu gösteriyor!” diye bağırdı.

Prenses'i bir kez daha yakalamak üzere öne atılan Manfred, “Ne Tanrı ne de Şeytan beni yolumdan alıko-yabilir,” dedi. Tam o anda, az önce oturdukları kanepenin üzerinde asılı duran Manfred'in büyükbabasının portresi derin biçimde içini çekti ve göğsü inip kalktı.

Resme sırtı dönük duran Isabella hareketi görmemişti, sesin nereden geldiğini de bilmiyordu ama irkildi ve “Durun, dinleyin efendim! O ses de neydi?” deyip kapıya yöneldi.

Merdivenlere ulaşan Isabella'nın elinden kaçışıyla, hareket etmeye başlayan resimden gözlerini alamaması arasında kalan ve dikkati dağılan Manfred, arkasını dönmüş tablodan çıkıp vakur ve hüznünlü bir havayla yere inen portreye bakarak Isabella'nın peşinden birkaç adım attı. Geri dönerek, “Rüya mı görüyorum?” diye bağırdı, “Yoksa şeytanlar bana karşı işbirliği mi yapıyorlar? Konuş, seni şeytani hortlak! Yok, eğer büyükbabamsanız neden zavallı torununuzla karşı böylesi bir kumpasın içindesiniz; bu zavallı torununuz ki...” Sözlerini tamamlayamadan hayalet bir kez daha iç çekti ve Manfred'e

onu izlemesini işaret etti. “Önden buyur!” diye bağırdı Manfred, “Cehennem dibine kadar peşinden geleceğim.” Hortlak, koridorun sonuna doğru sakin ama kederli biçimde ilerledi ve sağ koldaki bir odaya girdi. Manfred biraz arkasından ilerliyordu, endişeliydi ve korkmuştu ama bir yandan da kararlıydı. Hortlak odaya girer girmez, kapı görünmeyen bir el tarafından şiddetle kapatıldı. Bundan cesaret alan Prens, kapıyı ayağıyla zor kullanarak açmaya çalıştı ama kapı tüm çabalarına karşı direniyordu. “Şeytan, merakımı gidermeyeceğine göre,” dedi Manfred, “soyumun devamı için elimdeki insan gücünü kullanacağım; Isabella benden kaçamayacak.”

Manfred’in yanından uzaklaşır uzaklaşmaz kararlılığının yerini dehşetin aldığı genç hanımefendi, ana merdivenin en alt basamağına varana kadar kaçmaya devam etti. Adımlarını ne tarafa yönlendireceğini, Prens’in bu aceleci tutumundan nasıl kaçacağını bilemeden durup bekledi. Şatonun bildiği tüm kapıları kilitliydi ve avluya nöbetçiler yerleştirilmişti. Eğer yüreğinin yönlendirdiği şekilde Hippolita’nın yanına gidip onu, kendisini bekleyen zalim yazgıya hazırlasaydı, hiç kuşku yok ki Manfred onu orada aramaya gelecekti ve hanımefendilere tutkularının aceleciliğinden sakınma olanağı vermeksizin, planladığı hasarı iki katına çıkarması için zorbalığı onu kıskırtacaktı. Bu gece en azından Prens’in iğrenç emelinden sakınmayı başarabilirse bu gecikme, Manfred’in seçmiş olduğu iğrenç yol üzerine düşünmesini ya da lehine bazı durumlar ortaya çıkmasını sağlayabilirdi. Peki ama nerede saklanacaktı? Manfred’in şato genelinde yapacağı derinlemesine aramadan nasıl kurtulacaktı? Bu düşünceler hızla zihninden geçerken şatonun mahzeninden St. Nicholas Kilisesi’ne giden yeraltı geçidini hatırladı. Manfred’in zorbalığının bile kutsallığını kirletmeye cesaret edemeyeceğini bildiği kilisenin sunağına

yakalanmadan varabilir miydi? Kendisine başka bir kurtuluş yolu sunulmaması durumunda, manastırları katedralin bitişğinde yer alan kutsal bakirelere sonsuza dek katılmaya karar verdi. Bu kararlılıkla merdivenin ayağında yanan bir lambayı kapıp hızla gizli geçide yöneldi.

Şatonun alt kısmına çok sayıda girift dehliz kazılmıştı ve bu denli telaşlı birinin mağaraya açılan kapıyı bulması hiç de kolay değildi. Ara sıra esen rüzgârın, yanından geçtiği kapıları sarsması, paslı menteşelerden çıkan gıcirtıların uzun karanlık labirentlerde tekrar tekrar yankılanması dışında bu yeraltı bölgelerinde korkutucu bir sessizlik hüküm sürüyordu. Çıkan her ses yeni bir korkuya neden oluyordu; yine de hizmetkârlarını Isabella'nın peşinden gitmeye zorlayan Manfred'in öfkeli sesi onu daha çok korkutuyordu. Sabırsızlığın elverdiği ölçüde sessiz adımlar atıyordu; yine de izlenip izlenmediğini anlamak için sıklıkla duruyor ve etrafı dinliyordu. Bu duruşların birinde bir iç çekmesi duyduğunu sandı. Ürktü ve geriye doğru birkaç adım attı. Bir anlığına birinin ayak sesini işittiğini zannetti. Kanı donmuştu; duyduğu sesin Manfred'e ait olduğu sonucuna vardı. Korkunun neden olabileceği tüm düşünceler zihnine üşüşüyordu. Manfred'in öfkesiyle karşılaşması durumunda kimsenin çığlıklarını duyup da yardımına koşamayacağı bir yerde kalmasına neden olan bu aceleci kaçışını suçladı. Fakat ses arkasından geliyor gibi görünmüyordu; eğer Manfred nerede olduğunu bilseydi kesinlikle onu izlerdi. Hâlâ dehlizlerin birindeydi ve duyduğu ayak sesleri demin geçtiği yoldan gelemeyecek kadar netti. Bu düşüncenin verdiği avuntuyla ve Prens dışında bir dostla karşılaşma ümidiyle ilerlemeye devam edecekti ki tam o sırada biraz ileride bulunan soldaki kapı yavaşça açıldı; fakat elinde tuttuğu lamba kapıyı açan kişiyi açığa çıkaramadan, kapının ardındaki kişi ışığı görüp çabucak geri çekildi.

Dehşet verici bu olaylarla Isabella, yoluna devam edip etmemek konusunda kararsız kaldı. Sonunda, Manfred'den yana duyduğu korku diğer tüm korkuları bastırdı. Ondan kaçınan kişinin durumu Isabella'ya bir tür cesaret vermişti. "Bu, olsa olsa şatonun hizmetkârlarından biridir," diye düşündü. Nezaketi sayesinde hiç düşünmemişti ve masumiyetinin bilincinde olarak, Prens'in emriyle onu aramaya çıkan uşaklardan biri olmadığı sürece, hizmetkârların, kaçışına engel olmaktansa ona yardım edeceklerini umdu. Bu düşüncelerle kendine moral verip yeraltı mağarasının ağzına geldiğine inanarak az önce açılan kapıya yaklaştı; fakat kapıda karşısına çıkan ani rüzgâr, lambasını söndürdü ve onu mutlak karanlığın içinde bıraktı.

Prenses'in durumunun dehşetini anlatmaya hiçbir sözcük yeterli olamaz. Böylesine iç karartıcı bir yerde tek başına duruyor, o gün başına gelen tüm korkunç olaylar zihnine kazınıyordu. Ümitsiz kaçıışı, her an Manfred'in karşısına çıkmasını beklemek, kim olduğunu bilmediği ve oralarda bir yerlerde saklanıyor gibi görünen kişinin kendisine her an dokunabileceğinin verdiği huzursuzluk; tüm bunlar kaygılı zihnini dolduran düşüncelerdi ve her an korkularının altında ezilmeye hazırdı. Cennet'in tüm azizlerine sesleniyor, içinden ona yardım etmelerini diliyordu. Uzun süre ümitsizliğin verdiği acıyla kıvrandı. Sonunda, olabildiğince yumuşak biçimde eliyle kapıyı aradı, bulduğunda iç çekişin ve ayak seslerinin geldiği mahzene titreyerek girdi. Aşağıya doğru çukurlaşmış gibi görünen ve toprak mı, binanın bir parçası mı olduğunu kestiremediği bir şeyin aslı durduğu mahzenin tavanından içeri süzülen bulutların arasındaki loş ay ışığını görmek ona bir anlık neşe verdi. Hevesle bu gedige doğru ilerliyordu ki yakınında, duvara yaslanmış bir insan silueti fark etti.

KLASİKLER

"Gotik" terimini edebiyat alanında ilk kullanan kişi olarak bilinen Walpole, 1764'te kendi özel basimevinde hazırladığı *Otranto Şatosu*'nun toplumda nasıl karşılanacağını kestiremediği için, kitabı XVI. yüzyıldan kalma İtalyanca eski bir elyazmasının çevirisi olarak sundu. İlk baskının kapagında "Otranto Aziz Nicholas Kilisesi Kilise Heyeti Üyesi Onuphrio'nun yazdığı İtalyanca aslından William Marshal tarafından çevrilmiştir" ibaresi vardı. İkinci baskıdaysa ne çevirmen adı vardı ne de yazar.

Şöyle der Walpole bir mektubunda: "Uyandıgımda o düştür anımsadığım tek şey, kendimi bir Ortaçağ şatosunda görmemdi (benim gibi kafası gotik hikâyelerle dolu biri için bu mekân çok doğal sayılır); hayli yüksek bir merdivenin en tepesinde, tırabzanın üzerinde son derece büyük bir zırlı el gördüm. O akşam oturdum ve ne söyleyeceğimi, ne anlatacağımı bilmeden yazmaya koyuldum. Yazdıkça hikâyeye geliştirdim, benim de hoşuma gitmeye başladı (üstelik politikadan başka bir şey düşünemediğim için de çok seviniyordum); kısacası kendimi öylesine kaptırdım ki, kitabı iki aydan kısa sürede bitirdim."

